- Book of Abstracts -

Sustainable European Communities: Planning for the Future in the Light of the European Green Deal

SUSTAINABLE EUROPEAN COMMUNITIES: PLANNING FOR THE FUTURE

FENNTARTHATÓ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK: A JÖVŐ TERVEZÉSE AZ EURÓPAI GREEN DEAL FÉNYÉBEN

Nemzetközi konferencia | International Conference

Absztraktfüzet

Book of Abstracts

2025

The **Sustainable European Communities: Planning for the Future in the Light of the European Green Deal** conference of the **SUSCOMNET** project is supported by the "CERV-2023-CITIZENS-TOWN-NT" programme of the European Education and Culture Executive Agency under the No. 101138675 grant agreement.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

Co-funded by the European Union

Kiadja | Published by

Gyula Város Önkormányzata | Municipality of Gyula

Szerkesztette | Edited by

Hajnal Edit

ISBN: 978-615-7070-07-3 (print)

ISBN: 978-615-7070-08-0 (online)

Program

SUSTAINABLE EUROPEAN COMMUNITIES: PLANNING FOR THE FUTURE IN THE LIGHT OF THE EUROPEAN GREEN DEAL

26 July, 2025

Gyula, Hungary

9:00-9:15

Opening

9:15-9:35

New European Bauhaus: The Creative Engine of Community Design

Dr. Tamás Szilágyi, Innovation and Urban Development Expert

9:35-9:55

Bors Béla, alpolgármester, Csíkszereda Város Polgármesteri Hivatala

A Green Future in the Heart of Székely Land: Steps Toward European Sustainability

Béla Bors, Deputy Mayor, Mayor's Office of Miercurea Ciuc

9:55-10:15

Digital Experience-Based Learning in the Service of Sustainability – Educational Approaches in the Spirit of the European Green Deal

Dr. Fanni Dudok, Assistant Professor, University of Szeged, Juhász Gyula Faculty of Education

10:15-10:35

The Impact of ESG Regulations on SMEs – Pros and Cons of Voluntary Implementation in Business Entities

Dr. Eleonóra Altorjay, ESG-Oriented Sustainability and Economic Legal Expert

10:35-10:55

Green Communities, Healthy Generations: The Interconnection of Healthcare and Sustainability

Tamás Baranyai, Certified Medical Biotechnologist, Biologist

10:55-11:15

Sustainability from Within – A Green World, Healthy Communities, a Livable Future

Edit Hajnal, Certified Human Resources Consultant, Project Coordinator

11:15-11:55

Coffee Break

11:55-12:15

Local Cooperation for Sustainability: Inspiring Practices from Komárom

Dr. Ingrid Szabó, Head of Office, Mayor's Office of Komárom

12:15-12:35

Future Education in the Light of Sustainability

Dr. Szilvia Beke, Deputy Dean, Gál Ferenc University, Gyula

12:35-12:55

Sustainability in Green Space Management

Dr. Adrienn Várkonyi Szászné, Chief City Gardener, Mayor's Office of Gyula

12:55-13:15

ICOMOS Award for Exemplary Heritage Conservation — Operating a Castle in the 21st Century

Ildikó Fekete-Dombi, Managing Director, Erkel Nonprofit Ltd.

13:30-14:30

Break

14:30-16:30

Workshop for Project Management and Sister City Delegations

Absztraktok
Abstracts

SZILÁGYI TAMÁS

New European Bauhaus: a közösségi tervezés kreatív motorja

kulcsszavak: *New European Bauhaus, közösségi tervezés, fenntarthatóság, inkluzivitás, európai zöld megállapodás*

A New European Bauhaus kezdeményezés az Európai Zöld Megállapodás kulturális és kreatív dimenziójaként értelmezhető, amely a fenntarthatóságot nem pusztán technológiai vagy gazdasági kérdésként, hanem az európai életmód átfogó megújításának eszközeként fogja fel. A 2020-ban indított program Ursula von der Leyen víziójára épül, és a művészet, az építészet, a design és a technológia interdiszciplináris összekapcsolásán keresztül törekszik fenntartható, szép és inkluzív közösségek létrehozására. Az előadás a kezdeményezést a közösségi tervezés új paradigmájaként mutatja be, amely az európai jövő kreatív építőköveit kívánja megteremteni.

A koncepció három alapelvre – fenntarthatóság, esztétika és inkluzivitás – épül, amelyek egysége határozza meg a mozgalom szemléleti keretét. A történelmi Bauhaus-örökség 21. századi újraértelmezéseként a kezdeményezés a „form follows function" elv modern adaptációját kínálja, miközben demokratikus hozzáférést biztosít a minőségi designhoz. A közösségi tervezés bottom-up megközelítése, a co-creation módszerek és a helyi közösségek aktív bevonása új dimenziókat nyit a városfejlesztésben. A digitális technológiák, az intelligens városi megoldások és az adatalapú döntéshozatal a fenntartható design eszköztárát bővítik. Az előadás európai példákon keresztül szemlélteti a kezdeményezés társadalmi, gazdasági és környezeti hatásait, rámutatva a zöld munkahelyteremtés, a közösségi kohézió erősítése és a körforgásos gazdaság gyakorlati alkalmazásának lehetőségeire. Ugyanakkor felhívja a figyelmet a finanszírozási, intézményi és szemléletbeli kihívásokra is, amelyek a hosszú távú fenntarthatóság biztosításának feltételeit jelentik.

TAMÁS SZILÁGYI

New European Bauhaus: The Creative Engine of Community Design

keywords: *New European Bauhaus, community design, sustainability, inclusivity, European Green Deal*

The New European Bauhaus initiative can be interpreted as the cultural and creative dimension of the European Green Deal, approaching sustainability not merely as a technological or economic issue, but as an instrument for the comprehensive renewal of the European way of life. Launched in 2020 and based on the vision of Ursula von der Leyen, the program seeks to create sustainable, beautiful, and inclusive communities through the interdisciplinary integration of art, architecture, design, and technology. The presentation introduces the initiative as a new paradigm of community design, aiming to establish the creative building blocks of Europe's future.

The concept is built upon three core principles – sustainability, aesthetics, and inclusivity – whose unity defines the intellectual framework of the movement. As a 21st-century reinterpretation of the historical Bauhaus legacy, the initiative offers a modern adaptation of the "form follows function" principle while ensuring democratic access to high-quality design. The bottom-up approach of community planning, the application of co-creation methods, and the active involvement of local communities open new dimensions in urban development. Digital technologies, smart city solutions, and data-driven decision-making expand the toolkit of sustainable design. Through European examples, the presentation illustrates the initiative's social, economic, and environmental impacts, highlighting opportunities for green job creation, strengthening social cohesion, and practical implementation of the circular economy. At the same time, it draws attention to financial, institutional, and attitudinal challenges that are key to ensuring long-term sustainability.

BORS BÉLA

Zöld jövő Székelyföld szívében: lépések az európai fenntarthatóság felé

kulcsszavak: *fenntartható városfejlesztés, energiahatékonyság, hulladékgazdálkodás, zöld infrastruktúra, közösségi részvétel*

Csíkszereda fenntarthatósági irányváltása a Keleti-Kárpátok térségében elhelyezkedő, mintegy 35 000 lakosú város sajátos természeti és kulturális adottságaira épülő stratégiai átalakulásként értelmezhető. A klímavédelmi és energiahatékonysági törekvések célja az energiafelhasználás racionalizálása, a vízgazdálkodási rendszerek fenntarthatóbbá tétele, valamint az ipari és városfejlesztési folyamatok környezeti szabályozásának megerősítése. A fenntarthatóság ebben az összefüggésben a városi működés horizontális alapelvévé válik, amely a természeti környezet közelségét nem pusztán erőforrásként, hanem normatív felelősségként értelmezi. A beavatkozások közül kiemelhető a közvilágítás energetikai korszerűsítése, amely számottevő energiamegtakarítást és üzemeltetési hatékonyságot eredményez, továbbá a lakóépületek és közintézmények hőszigetelési programja, amely a térség hosszú fűtési időszaka miatt különös jelentőséggel bír. A hulladékgazdálkodási rendszer átalakítása – digitális hulladékszigetek telepítésével, a szelektív gyűjtés kiterjesztésével és új hulladékudvar létesítésével – a körforgásos gazdasági szemlélet intézményesítését szolgálja. A zöldfelületek bővítése, az éves faültetési programok, valamint a közösségi terek és játszóterek fejlesztése a környezeti és társadalmi fenntarthatóság integrált megközelítését tükrözik. A fenntarthatósági stratégia társadalmi dimenzióját erősíti a közösségi részvétel intézményesítése, amely a zöld közlekedési programokban és a gyermekeket és fiatalokat bevonó kezdeményezésekben is szerepet játszik.

BÉLA BORS

A Green Future in the Heart of Székely Land: Steps Toward European Sustainability

keywords: *sustainable urban development, energy efficiency, waste management, green infrastructure, community participation*

The sustainability-oriented transformation of Csíkszereda can be interpreted as a strategic shift grounded in the city's specific natural and cultural characteristics, with a population of approximately 35,000, located in the Eastern Carpathians. Climate protection and energy-efficiency measures aim to rationalise energy consumption, promote sustainable water management systems, and strengthen environmental regulation of industrial and urban development processes. In this context, sustainability emerges as a horizontal governing principle of urban operation, interpreting proximity to the natural environment not merely as an asset but as a normative responsibility. Among the key interventions are the modernisation of public lighting infrastructure, resulting in significant energy savings and improved operational efficiency, and thermal insulation programmes for residential buildings and public institutions—particularly relevant given the region's extended heating season. The restructuring of the waste management system, including the installation of digital waste collection points, the expansion of selective waste collection, and the establishment of a new recycling yard, supports the institutionalisation of circular economy principles. The expansion of green areas, annual tree-planting initiatives, and the development of community spaces and playgrounds reflect an integrated approach to environmental and social sustainability. The social dimension of the sustainability strategy is reinforced through institutionalised public participation, manifested in green mobility programmes and initiatives involving children and young people.

DUDOK FANNI

Digitális élményalapú tanulás a fenntarthatóság szolgálatában – oktatási megközelítések az Európai Green Deal szellemében

kulcsszavak: *digitális pedagógia, élményalapú tanulás, fenntarthatósági nevelés, gamification, interdiszciplinaritás*

A 21. század globális környezeti, társadalmi és gazdasági kihívásai olyan oktatási paradigmaváltást tesznek szükségessé, amely képes támogatni az European Commission által meghirdetett European Green Deal célkitűzéseit és a 2050-ig tervezett klímasemlegességi átmenetet. A fenntarthatóságra nevelés ebben az összefüggésben nem csupán tematikus bővítést jelent, hanem a tanulási folyamatok módszertani és epistemológiai újragondolását, amely az aktív részvételre, a kritikai gondolkodásra és a rendszerszintű megértésre épül. A digitális élményalapú tanulás olyan módszertani eszköztárat kínál, amely a tanulói bevonódást és az autonóm tudásépítést erősíti. A digitális vetélkedők, online kollaborációs platformok, valamint a narratív alapú digitális történetmesélés interaktív és reflektív tanulási környezetet teremtenek. Kiemelt példa a Minecraft: Education Edition „Sustainability City" modulja, amelyben a tanulók virtuális térben modelleznek ökológiai rendszereket, fenntartható városi struktúrákat terveznek és döntéseik környezeti, gazdasági és társadalmi következményeit rendszerszinten elemzik. A gamifikációs mechanizmusok és a projektalapú pedagógiai megközelítés elősegítik a komplex problémamegoldást, a kollaboratív tanulást és a felelős állampolgári attitűd kialakulását. Az interdiszciplináris és értékalapú megközelítés integrálja a természeti, gazdasági és társadalmi dimenziókat, ezáltal hozzájárul a fenntartható gondolkodásmód, a hosszú távú felelősségvállalás és a társadalmi reziliencia megerősítéséhez.

FANNI DUDOK

Digital Experience-Based Learning in the Service of Sustainability – Educational Approaches in the Spirit of the European Green Deal

keywords: *digital pedagogy, experiential learning, sustainability education, gamification, interdisciplinarity*

The global environmental, social, and economic challenges of the twenty-first century necessitate a paradigm shift in education that supports the objectives of the European Green Deal, launched by the European Commission, and the transition to climate neutrality by 2050. In this context, sustainability education does not merely imply thematic expansion but requires a methodological and epistemological reconfiguration of learning processes grounded in active participation, critical thinking, and systemic understanding. Digital experiential learning provides a methodological toolkit that strengthens student engagement and autonomous knowledge construction. Digital competitions, online collaborative platforms, and narrative-based digital storytelling create interactive and reflective learning environments. A prominent example is the Minecraft: Education Edition "Sustainability City" module, in which students model ecological systems in a virtual environment, design sustainable urban structures, and analyse the environmental, economic, and social consequences of their decisions at a systemic level. Gamification mechanisms and project-based pedagogical approaches foster complex problem-solving, collaborative learning, and the development of responsible civic attitudes. Within this interpretative framework, digital learning is not merely a technological substitute for traditional teaching materials. The interdisciplinary and value-oriented approach integrates environmental, economic, and social dimensions, thereby fostering sustainable mindsets, long-term responsibility, and societal resilience.

ALTORJAY ELEONÓRA

Az ESG szabályozás hatása a KKV-kra – az önkéntes bevezetés előnyei és hátrányai a gazdasági társaságoknál

kulcsszavak: *ESG szabályozás, KKV-k, fenntarthatósági megfelelés, versenyelőny, vállalatirányítás*

Az ESG-keretrendszer a fenntartható gazdasági működés egyik meghatározó normatív és szabályozási referenciapontjává vált, amely a környezeti (Environmental), társadalmi (Social) és vállalatirányítási (Governance) dimenziók integrált, transzverzális kezelését írja elő. Az ESG-szempontok érvényesítése nem korlátozódik a környezetvédelmi megfelelésre, hanem a vállalati működés jogi, pénzügyi, kockázatkezelési és stratégiai aspektusait egyaránt érinti, így a döntéshozatal valamennyi szintjén strukturális jelentőséggel bír. A kis- és középvállalkozások (KKV-k), amelyek az európai gazdaság meghatározó szerkezeti elemét alkotják, kulcsszereplői a zöld és fenntarthatósági átmenetnek. Az ESG-elvárásokhoz való önkéntes igazodás versenyelőnyt, a nagyvállalati értékláncokba való integrálódás lehetőségét, valamint fokozott piaci és finanszírozási hitelességet eredményezhet. Emellett hozzájárulhat a működési kockázatok csökkentéséhez, az erőforrás-hatékonyság növeléséhez és a hosszú távú stratégiai stabilitás megerősítéséhez. Ugyanakkor a KKV-szektorban jelentkező erőforrás-korlátok, az ESG-ismeretek hiányosságai, az adatgyűjtési és -jelentési nehézségek, valamint a greenwashing kockázata jelentős implementációs akadályokat képezhetnek. A Delta Művek Kft. ESG-alapú szervezeti és működési transzformációja arra utal, hogy megfelelő stratégiai tervezéssel és szakértői támogatással az ESG nem pusztán adminisztratív kötelezettségként, hanem hosszú távú versenyképességet erősítő beruházásként értelmezhető.

ELEONÓRA ALTORJAY

The Impact of ESG Regulation on SMEs – Advantages and Disadvantages of Voluntary Implementation in Business Entities

keywords: *ESG regulation, SMEs, sustainability compliance, competitive advantage, corporate governance*

The ESG framework has become a defining normative and regulatory reference point of sustainable economic governance, requiring the integrated and transversal management of environmental (E), social (S), and governance (G) dimensions. The implementation of ESG criteria extends beyond environmental compliance, encompassing the legal, financial, risk management, and strategic aspects of corporate operations, thereby acquiring structural significance across all levels of decision-making. Small and medium-sized enterprises (SMEs), which constitute a fundamental structural component of the European economy, are key actors in the green and sustainability transition. Voluntary alignment with ESG expectations may generate competitive advantages, facilitate integration into large corporate value chains, and enhance market and financial credibility. It may also contribute to improved risk management, greater resource efficiency, and strengthened long-term strategic stability. At the same time, resource constraints, limited ESG-related expertise, data collection and reporting challenges, and the risk of greenwashing represent substantial implementation barriers within the SME sector. The ESG-based organisational and operational transformation of Delta Művek Ltd. demonstrates that, with adequate strategic planning and professional advisory support, ESG can be understood not merely as an administrative obligation but as a long-term strategic investment that enhances competitiveness.

BARANYAI TAMÁS

Zöld közösségek, egészséges generációk: az egészségügy és a fenntarthatóság összefüggései

kulcsszavak: *fenntartható egészségügy, közösségi egészség, klímaválság, biotechnológia, társadalmi felelősség*

Az egészség és a fenntarthatóság összefüggései olyan integrált értelmezési keretben vizsgálhatók, amely az egészséget nem kizárólag biomedikális állapotként, hanem társadalmi–ökológiai konstrukcióként értelmezi. A „fenntartható egészség" koncepciója abból az alapfeltevésből indul ki, hogy az egyéni és populációs egészségi állapot hosszú távú megőrzése csak fenntartható társadalmi és környezeti struktúrák között biztosítható. A klímaváltozás, a környezeti degradáció, valamint az életmódbeli és szociális determinánsok komplex módon befolyásolják a morbiditási és mortalitási mintázatokat, így a fenntarthatóság kérdése az egészségpolitika, a közegészségügyi tervezés és a közösségi cselekvés szintjén egyaránt strukturális jelentőségűvé válik. A fenntartható egészség modellje többdimenziós megközelítést igényel. A fenntartható egészségügyi rendszer prevencióközpontú, közösségi alapú, környezetbarát intézményi működésre és digitális megoldások integrációjára épül. A hosszú és egészséges életet vizsgáló empirikus kutatások – különösen a Blue Zones koncepciója – rámutatnak arra, hogy a természetközeli életmód, a rendszeres fizikai aktivitás, a kiegyensúlyozott táplálkozás és az erős társas kapcsolatok meghatározó szerepet játszanak a populációs szintű jóllét alakulásában. A jövő fenntartható egészségmodellje ezért nem redukálható pusztán technológiai innovációkra: elengedhetetlen a társadalmi beágyazottság, az egyéni felelősségvállalás és a rendszerszintű strukturális átalakulás. Az okos városok és zöld közösségek fenntarthatósága azon múlik, hogy polgáraik képesek-e integrált módon összekapcsolni az egészség, a környezet és a közösségi jóllét dimenzióit.

TAMÁS BARANYAI

Green Communities, Healthy Generations: The Interconnections between Healthcare and Sustainability

keywords: *sustainable healthcare, community health, climate crisis, biotechnology, social responsibility*

The interrelationship between health and sustainability can be examined within an integrated interpretative framework that conceptualises health not merely as a biomedical condition but as a socio-ecological construct. The concept of "sustainable health" is grounded in the premise that the long-term preservation of individual and population health can only be ensured within sustainable social and environmental structures. Climate change, environmental degradation, and lifestyle- and socially determined factors interact in complex ways to shape morbidity and mortality patterns; consequently, sustainability has become structurally significant at the levels of health policy, public health planning, and community action. A sustainable health model requires a multidimensional approach. Empirical research on longevity—particularly the concept of Blue Zones—demonstrates that nature-oriented lifestyles, regular physical activity, balanced nutrition, and strong social ties play a decisive role in shaping population-level well-being. Accordingly, a sustainable health model of the future cannot be reduced solely to technological innovation; it requires social embeddedness, individual responsibility, and systemic structural transformation. The sustainability of smart cities and green communities ultimately depends on whether citizens can integrate the dimensions of health, the environment, and collective well-being.

HAJNAL EDIT

Fenntarthatóság belülről – zöld világ, egészséges közösségek, élhető jövő

kulcsszavak: *fenntarthatóság pszichológiája, klímaszorongás, közösségi reziliencia, európai zöld megállapodás, öko-közösségi támogatás*

A fenntarthatóság értelmezése túlmutat a kizárólag környezeti és gazdasági dimenziókon és kiterjed a pszichológiai, kulturális és közösségi folyamatokra is, összhangban az European Green Deal célkitűzéseivel. A klímasemlegesség, a körforgásos gazdaság és a biodiverzitás-védelem stratégiai prioritásai mellett a zöld átmenet humán dimenziója is meghatározó jelentőségűvé válik. A fenntarthatósági diskurzus hitelességét ugyanakkor gyengíthetik olyan jelenségek, mint a greenwashing és a wishcycling, amelyek a tényleges strukturális változások helyett látszatintézkedéseket eredményeznek. A tartós átalakulás feltétele ezért a kognitív és attitűdbeli szemléletváltás, valamint az egyéni és kollektív elköteleződés megerősítése. A zöld átmenet pszichológiai aspektusai – ideértve a klímaszorongás, a klíma-depresszió, az öko-trauma és az öko-gyász jelenségeit – egyre szélesebb társadalmi rétegeket érintenek és közegészségügyi relevanciával bírnak. E jelenségek kezeléséhez komplex, több szintű intervenciók szükségesek, amelyek magukban foglalják a pszichoedukációt, a közösségi alapú támogatási rendszereket, a társas kohézió erősítését és a klíma-reziliencia fejlesztését. Európai és hazai jó gyakorlatok egyaránt azt mutatják, hogy a részvételi, közösségközpontú megközelítések elősegítik az adaptív megküzdési stratégiák kialakulását és a kollektív cselekvőképesség növekedését. Az átállás fogalma ebben az összefüggésben nem pusztán technológiai vagy gazdasági tranzíciót jelöl, hanem mélyebb társadalmi-pszichológiai transzformációt, amely a belső erőforrások mobilizálására, az értékrendek újrarendezésére és a felelős döntéshozatal erősítésére épül.

EDIT HAJNAL

Sustainability from Within – A Green World, Healthy Communities, a Livable Future

keywords: *psychology of sustainability, climate anxiety, community resilience, European Green Deal, eco-community support*

The interpretation of sustainability extends beyond the environmental and economic dimensions to encompass psychological, cultural, and community processes, aligning with the objectives of the European Green Deal. Alongside the strategic priorities of climate neutrality, the circular economy, and biodiversity protection, the human dimension of the green transition has acquired increasing significance. At the same time, the credibility of sustainability discourse may be undermined by phenomena such as greenwashing and wishcycling, which substitute symbolic or superficial measures for substantive structural change. Long-term transformation, therefore, requires cognitive and attitudinal shifts, as well as strengthened individual and collective commitment. The psychological dimensions of the green transition—including climate anxiety, climate-related depression, eco-trauma, and ecological grief—affect growing segments of the population and carry public health relevance. Addressing these phenomena necessitates complex, multi-level interventions incorporating psychoeducation, community-based support systems, the reinforcement of social cohesion, and the development of climate resilience. Both European and national best practices demonstrate that participatory, community-centred approaches foster adaptive coping strategies and enhance collective agency.

SZABÓ INGRID

Együttműködések jó példái Komáromban a fenntartható közösségekért

kulcsszavak: *fenntartható közösségek, helyi együttműködés, önkormányzati szerepvállalás, közösségi részvétel, Európai Green Deal*

A mintegy 32 000 lakosú, határvárosi funkcióval rendelkező település önkormányzati stratégiája a partnerségi együttműködésekre, a hálózatosodásra és a jó gyakorlatok adaptív átvételére épül. A fenntarthatóság ebben az összefüggésben nem kizárólag környezeti célkitűzésként jelenik meg, hanem társadalmi kohéziót és közösségi rezilienciát erősítő fejlesztési irányként. A megvalósított kezdeményezések a helyi társadalom eltérő korcsoportjait és társadalmi rétegeit célozzák meg. Az időskorú lakosság számára szervezett klubok, rendezvények és képzési programok az aktív idősödés és a társadalmi integráció támogatását szolgálják. A gyermekek és fiatalok esetében az iskolai közösségek, szülői szerveződések, civil egyesületek és közösségi központok erősítik a társadalmi beágyazottságot és a részvételi kompetenciák fejlődését. A kulturális egyesületek, amatőr színjátszó csoportok és hagyományőrző szervezetek a lokális identitás és kulturális kontinuitás fenntartásában töltenek be meghatározó szerepet, míg a sportegyesületek és egészségügyi civil kezdeményezések az egészséges életmód és a közösségi aktivitás strukturális feltételeit teremtik meg. Az egyházi közösségek jelenléte tovább erősíti a város társadalmi hálózatait és szolidaritási mechanizmusait. A fenntartható közösségépítés ebben az értelmezési keretben elsősorban együttműködésen alapuló folyamatként ragadható meg. Az önkormányzati támogatás, a civil szféra aktivitása és az intézményi partnerségek szinergiája olyan társadalmi tőkét generál, amely hosszú távon hozzájárul a város adaptív kapacitásának, társadalmi kohéziójának és élhetőségének megerősítéséhez az európai zöld átmenet kontextusában.

INGRID SZABÓ

Good Practices of Cooperation in Komárno for Sustainable Communities

keywords: *sustainable communities, local cooperation, municipal engagement, community participation, European Green Deal*

The municipality, a border town of approximately 32,000 inhabitants, has developed a strategy grounded in partnership-based cooperation, network-building, and the adaptive transfer of good practices. In this context, sustainability is conceptualised not solely as an environmental objective but as a development orientation that aims to strengthen social cohesion and community resilience. The implemented initiatives address diverse age groups and social segments within the local population. Clubs, events, and training programmes for older adults promote active ageing and social integration. In the case of children and young people, school communities, parental associations, civil organisations, and community centres enhance social embeddedness and the development of participatory competencies. Cultural associations, amateur theatre groups, and heritage preservation organisations play a key role in maintaining local identity and cultural continuity, while sports clubs and health-related civil initiatives establish the structural conditions for healthy lifestyles and community engagement. The presence of church communities further reinforces local social networks and solidarity mechanisms. Within this interpretative framework, the construction of sustainable communities can be understood primarily as a cooperation-based process. The synergy between municipal support, civil society activity, and institutional partnerships generates social capital that, in the long term, strengthens the city's adaptive capacity, social cohesion, and overall liveability within the broader context of the European green transition.

BEKE SZILVIA

A jövő képzései a fenntarthatóság tükrében

kulcsszavak: *felsőoktatás, fenntarthatóság, egészségügy, digitalizáció, kliensközpontúság*

A felsőoktatási képzések folyamatos megújulásának szükségessége a fenntarthatóság komplex összefüggésrendszerében értelmezhető, amelyben a környezeti, egészségügyi és technológiai változások egymással kölcsönhatásban formálják a kompetenciaelvárásokat. Az éghajlatváltozás egészségre gyakorolt hatásai, az orvostudomány és az egészségügyi ellátórendszer strukturális átalakulása, valamint a digitalizáció és az adatvezérelt működés térnyerése olyan interdiszciplináris tudás- és készségstruktúrák kialakítását teszik szükségessé, amelyek túlmutatnak a hagyományos szakmai kereteken. A fenntarthatóság ebben az értelmezésben nem pusztán környezetvédelmi kategória, hanem az oktatás, az egészségügyi rendszer és a társadalmi felelősségvállalás metszéspontjában elhelyezkedő normatív és stratégiai keret. Az egészségügyi képzésben kiemelt jelentőséggel bír az adaptív kapacitás és a prevenciós szemlélet erősítése, különös tekintettel az éghajlati és környezeti kockázatokra. A digitalizáció és a mesterséges intelligencia alkalmazása – az egészségügyi adatelemzéstől a diagnosztikai és döntéstámogató rendszerekig – meghatározó fejlődési irányt képvisel, ugyanakkor etikai, adatbiztonsági és bizalmi kérdéseket is felvet. A tudományos és oktatási szereplők felelőssége ezért kettős: egyrészt a szakmailag megalapozott egészségkoncepció közvetítése, másrészt a társadalmi attitűdök formálása és a felelős, preventív magatartás elősegítése. A fenntartható turizmus és az intézmények közötti hálózatos együttműködések szintén a képzési struktúrák átalakulásának részét képezik, miközben a kliens- és résztvevőközpontú megközelítés erősödése új pedagógiai modelleket igényel. A felsőoktatás mint értékközvetítő és tudásintegráló intézmény kulcsszerepet tölt be.

SZILVIA BEKE

Education for the Future in the Light of Sustainability

keywords: *higher education, sustainability, healthcare, digitalisation, client-centred approach*

The necessity for the continuous renewal of higher education programmes can be interpreted within the complex framework of sustainability, in which environmental, health-related, and technological transformations interact to reshape competency expectations. The health impacts of climate change, the structural transformation of medical science and healthcare systems, and the growing dominance of digitalisation and data-driven operations require the development of interdisciplinary knowledge and skill structures that extend beyond traditional professional boundaries. In this context, sustainability is not merely an environmental category but a normative and strategic framework situated at the intersection of education, healthcare systems, and social responsibility. Within health-related education, particular emphasis is placed on strengthening adaptive capacity and a prevention-oriented approach, especially in response to climate- and environment-related risks. The application of digitalisation and artificial intelligence—from health data analytics to diagnostic and decision-support systems—represents a defining trajectory of development, while simultaneously raising ethical, data-security, and trust-related concerns. Consequently, scientific and educational actors bear a dual responsibility: to convey scientifically grounded concepts of health and to shape social attitudes while promoting responsible, preventive behaviour. Sustainable tourism and network-based institutional cooperation also contribute to the transformation of educational structures, while the growing emphasis on client- and participant-centred approaches necessitates new pedagogical models. As a value-transmitting and knowledge-integrating institution, higher education plays a pivotal role in interpreting the community.

SZÁSZNÉ VÁRKONYI ADRIENN

Fenntarthatóság a zöldfelületgazdálkodásban

kulcsszavak: *zöldfelületgazdálkodás, városi zöld infrastruktúra, klímaadaptáció, biodiverzitás, fenntartható városfejlesztés*

A zöld infrastruktúra a települési ökológiai hálózat strukturális elemévé válik, amely hozzájárul az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartásához, a mikroklimatikus viszonyok javításához és a társadalmi kohézió erősítéséhez. A belvárosi közterek – így a Kossuth tér, a Göndöcs-kert és a Harruckern–Wenckheim–Almásy-kastély parkja – megújítása a történeti örökség és a korszerű kertépítészeti elvek integrációjával valósult meg, erősítve a helyi identitást és a közterek közösségformáló szerepét. A fejlesztések kiterjedtek a Szent Miklós park rekonstrukciójára, az Erkel tér környezetrendezésére, valamint az Élővíz-csatorna partmenti területeinek revitalizációjára. A vízfelületek, párásító rendszerek és árnyékolt pihenőzónák kialakítása a városi hősziget-hatás mérséklését és a mikroklíma szabályozását célozza. A város jelentős, történeti gyökerű faállománnyal rendelkezik, amelynek megőrzése és megújítása korszerű arborisztikai technológiák alkalmazásával történik. Az új telepítések során kiemelt szempont a várostűrő és klímaadaptív fajok kiválasztása, figyelembe véve a megváltozott klimatikus feltételeket. A jövőbeni fejlesztési irányok között szerepelnek a belvárosi tömbök zöldítése, a városszéli tó- és körtöltésrendszer integrált ökológiai kezelése, valamint a lakótelepi zöldfelületek komplex megújítása. A biodiverzitás évelőágyások és esőkertek alkalmazása elősegíti a fenntartható csapadékvíz-gazdálkodást és az ökológiai diverzitás növelését.

ADRIENN VÁRKONYI SZÁSZNÉ

Sustainability in Green Space Management

keywords: *green space management, urban green infrastructure, climate adaptation, biodiversity, sustainable urban development*

Urban green infrastructure thus becomes a structural component of the municipal ecological network, contributing to the maintenance of ecosystem services, the improvement of microclimatic conditions, and the strengthening of social cohesion. The renewal of central public spaces—such as Kossuth Square, Göndöcs Garden, and the park of the Harruckern–Wenckheim–Almásy Castle—was carried out by integrating historical heritage with contemporary landscape architectural principles, reinforcing local identity and the community-forming role of public spaces. The development interventions also encompassed the reconstruction of Szent Miklós Park, the environmental redesign of Erkel Square, and the revitalisation of the riverbank areas along the Élővíz Canal. The introduction of water surfaces, misting systems, and shaded resting areas aims to mitigate the urban heat island effect and regulate microclimatic conditions. The city possesses a significant, historically rooted tree stock, the preservation and renewal of which are ensured through the application of modern arboricultural technologies. In new plantings, particular emphasis is placed on selecting urban-tolerant, climate-adaptive species that account for changing climatic conditions. Future development directions include greening inner-city courtyard blocks, integrated ecological management of the peripheral lake and embankment system, and the comprehensive renewal of residential green areas. The implementation of biodiverse perennial beds and rain gardens supports sustainable stormwater management and enhances ecological diversity.

FEKETE-DOMBI ILDIKÓ

ICOMOS-díj a példaértékű műemlékgondozásért – Egy kastély működtetése a XXI. században

kulcsszavak: *műemlékvédelem, kulturális örökség, interaktív kiállítás, fenntartható működtetés, kulturális turizmus*

Gyulai Almásy-kastély történeti fejlődése jól szemlélteti, miként alakulhat át egy arisztokrata rezidencia a 21. században fenntartható módon működtetett kulturális és turisztikai intézménnyé. Az épület a török uralmat követő újjáépítési periódustól kezdve a Harruckern-, majd a Wenckheim- és Almásy-család birtoklása alatt több funkcionális és társadalmi átalakuláson ment keresztül. A 2014–2015-ben, műemlékvédelmi elvek mentén megvalósított rekonstrukció eredményeként az épület új, látogatóközponti és kulturális szerepkört kapott; a helyreállítás szakmai színvonalát ICOMOS-díj ismerte el. A látogatóközpont koncepciója élményalapú és interaktív interpretációra épül. A „Hétköznapok és ünnepek egy alföldi kastélyban" című állandó kiállítás a főúri reprezentáció mellett a személyzet mindennapi életét is bemutatja, ezáltal árnyalt társadalomtörténeti perspektívát kínál. A korszerű technológiai megoldások – intelligens épületautomatika, valamint geotermikus hűtési-fűtési rendszer – a fenntartható üzemeltetést támogatják, miközben a kulturális programok, időszaki kiállítások és közösségi rendezvények az intézményt aktív közösségi térré alakítják. Az intézmény működési modellje részben önfenntartó, saját bevételekre és szolgáltatásokra támaszkodik, ami arra utal, hogy a műemlékvédelem és a gazdasági fenntarthatóság nem ellentétes, hanem komplementer szempontokként érvényesülhetnek. A Gyulai Almásy-kastély esete rámutat arra, hogy a kulturális örökség korszerű, közösségközpontú értelmezése és adaptív újrahasznosítása a fenntartható turizmus és a városi identitás megerősítésének meghatározó tényezője lehet.

ILDIKÓ FEKETE-DOMBI

ICOMOS Award for Exemplary Monument Preservation – Operating a Castle in the 21st Century

kulcsszavak: *monument preservation, cultural heritage, interactive exhibition, sustainable operation, cultural tourism*

The historical development of the Gyulai Almásy-kastély illustrates how an aristocratic residence can be transformed in the twenty-first century into a sustainably operated cultural and tourism institution. From the post-Ottoman reconstruction period through the Harruckern, Wenckheim, and Almásy families' ownership, the building underwent multiple functional and social transformations. The comprehensive restoration carried out between 2014 and 2015 in accordance with heritage conservation principles resulted in the establishment of a new visitor-centred cultural function; the professional excellence of the restoration was recognised with an award from ICOMOS. The visitor centre concept is based on experiential and interactive interpretation. The permanent exhibition entitled *"Weekdays and Celebrations in a Great Plain Castle"* presents not only the representative world of the aristocracy but also the everyday life of the household staff, thereby offering a nuanced socio-historical perspective. Contemporary technological solutions—including intelligent building automation and a geothermal heating and cooling system—support sustainable operation, while cultural programs, temporary exhibitions, and community events transform the site into an active public and social space. The institution operates on a partially self-sustaining model, relying on its own revenues and service-based activities, demonstrating that heritage conservation and economic sustainability can function as complementary rather than opposing objectives. The case of Gyulai Almásy Castle highlights that contemporary, community-oriented interpretation and adaptive reuse of cultural heritage may be a key factor in strengthening sustainable tourism and urban identity.

SUSCOMNET